

Retoryka a logika – odpowiada Beata

Beata: Chciałam przyjść na egzamin w poniedziałek ze względu na wyjazd córki Sary do sanatorium. Ustalenie godziny zostawiam tobie. Żałuję, że mój poprzedni list był nieczytelny. Myślę, że był ciekawy. Nic stracone, pozostał przecież jeszcze egzamin. (...)

Proponowałam temat egzaminu: LOGIKA A PROCES PRZEKONYWANIA I DYSKUSJI. Ja wypowiem go inaczej. Niech to będzie „Retoryka a logika”.

Beata: Oczekiwałam, że na wykładach z logiki poznam logikę matematyczną [rachunek kwantyfikatorów, liczby kardynalne, rachunek zdań, coś z semiotyki]. Niewiele było z tego. Ale, to nie znaczy, że twoje wykłady były dla mnie bezwartościowe. Wręcz przeciwnie. Zostaną po nich mi przykłady jak wykorzystywać nieświadomość lub złe informacje u przeciwnika.(...)

No tak, retoryka to także sztuka prowadzenia sporów.

Beata: Spór może toczyć się w formie dyskusji. Dyskusja jest to zbiorowa i wzajemna wymiana myśli. Nie ma dyskusji, gdy jeden wygłasza monolog. (...)

Chyba mylisz dyskusję z dialogiem. No, bo dyskusja to także monolog, w którym przekonuje się słuchaczy, czytelników lub widzów. Wiele argumentów na wykładach jest wypowiedzianych w pierwszej osobie liczby mnogiej. W takiej konwencji wykładowca przekonuje słuchaczy. Dyskusję prowadzi jedynie wykładowca wygłaszając monolog. Używanie formy my podkreśla, że słuchacze są także uczestnikami monologu [dyskusji].

Beata: Mam założyć, że każde ze słów: dialog, dyskusja i spór; znaczy coś innego?

Tak, tak. Dialog to tylko rozmowa kilku, ale co najmniej dwu, osób. Dyskusja to wspólne omawianie lub rozpatrywanie jakiegoś zagadnienia. Spór to dialog lub dyskusja, ale taki, że wymaga on jakiegoś rozstrzygnięcia. Przy dialogu bądź dyskusji przekonywanie nie jest niezbędne. Jednakże przekonywanie jest istotą sporu. Strony sporu przekonują się nawzajem lub przekonują publiczność. W rozprawach sądowych strony reprezentują prokuratorzy i adwokaci. Sędziowie i ławicy to tylko publiczność, którą strony przekonują do swoich racji.

Beata: Ach, tak. Domyślałam się, dlatego proces przekonywania i dyskusji zamieniłeś na retorykę. (...)

Przy okazji zademonstrowałam coś z retoryki. Jak dobierać słowa w argumentacji. Czy potrafisz przytoczyć znaczenie słów: dialog, dyskusja i spór; podawane w słownikach języka polskiego?

Beata: Dasz mi chwilę czasu i nie będziesz przeszkadzał. Obok stoją słowniki. (...)